

**თბ-----ს სააპელაციო სასამართლო
გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით**

27 თებერვალი, 2019 წელი

ქალაქ თბ--

სამოქალაქო საქმეთა პალატა

**თავმჯდომარე, მომხსენებელი - გელა ქირია
მოსამართლეები - ლევან გვარამია, გოგიტა თოთოსაშვილი**

სხდომის მდივანი - მა----- თათრიაშვილი

**აპელანტი (მოსარჩელე) - ბე-----ნ კო-----ე
წარმომადგენელი - რო-----ძე**

**მოწინააღმდეგე მხარე (მოპასუხეები) - სე---ო კო-----ე, მა----- კო-----ე
წარმომადგენელი - ამ-----ლი**

**გასაჩივრებული გადაწყვეტილება - თბ-----ს საქალაქო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 03 აპრილის გადაწყვეტილება**

დ-ვის საგანი - სავალდებულო წილზე მესაკუთრედ ცნობა

**1. აპელანტის მოთხოვნა - გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება
დ- სააპელაციო სასამართლოს მიერ ახალი გადაწყვეტილების მიღებით
სარჩელის დ-კმაყოფილება**

2. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დ-სკვნებზე მითითება

გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბ-----ს საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018
წლის 03 აპრილის გადაწყვეტილებით, ბე-----ნ კო-----ის სარჩელი
მოპასუხეების სე---ო კო-----ის დ- მა----- კო-----ის მიმართ, არ დ-

კმაყოფილდ-

დ-სკვნები ფაქტობრივ გარემოებებთან დ-კავშირებით

უდ-ვოდ მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებები:

2.1. ალ-----ე კო-----ე გარდ-იცვალა 1987 წლის 04 ივლისს. გარდ-ცვალების მომენტისათვის მას დ-რჩა კანონისმიერი პირველი რიგის მემკვიდრეები, მეუღლე - იდ- დ-ვ-----ი, შვილები: ბე-----ნ კო-----ე, მა----- კო-----ე დ- სე---ო კო-----ე.

იდ- დ-ვ-----ი, 1986 წლის 16 დეკემბერს ქ.თბ-----ს მ----- მიერ დ-მოწმებული ანდერძის საფუძველზე, წარმოდგენდ-მამკვიდრებლის ანდერძისმიერ მემკვიდრეს (იხ. ტ.1, ს/ფ 15, 16, 19, 69, 25);

2.2. ალ-----ე კო-----ის სახელზე, მისი გარდ-ცვალების მომენტისათვის, ირიცხებოდ- უძრავი ქონება, მდებარე ქ.თბ-----, გრ-----ს ქ----- (იხ. ტ.1, ს/ფ 25);

2.3. საქმეში წარმოდგენილი ნოტარიუს ნ-----ს მიერ იდ- დ-ვ-----ის სახელზე 1992 წლის 25 სექტემბერს გაცემული სამკვიდრო მოწმობის (N-----) მიხედვით დგინდება, რომ ალ-----ე კო-----ის სამკვიდროზე, მეუღლის, იდ- დ-ვ-----ის სახელზე გაიცა ანდერძისმიერი სამკვიდრო მოწმობა. მემკვიდრე საჯარო რეესტრში აღირიცხა უძრავი ქონების მესაკუთრედ (იხ. ტ.1, ს/ფ 25, 31);

2.4. იდ- დ-ვ-----ი გარდ-იცვალა 1994 წლის 18 ნოემბერს (იხ. ტ.1, ს/ფ 34);

2.5. საქმეში წარმოდგენილი ანდერძისმიერი მემკვიდრეობის უფლების მოწმობის 1-----, რეესტრში რეგისტრაციის N2----- მიხედვით, იდ- დ-ვ-----ის ანდერძის საფუძველზე, შვილების, მა----- კო-----ისა დ- სე---ო კო-----ის დ-ნაშთ ქონებაზე გაიცა ანდერძისმიერი სამკვიდრო მოწმობა. მემკვიდრეები აღირიცხნენ უძრავი ქონების მდებარე ქ. თბ-----, გრ-----ს ქ----- ნაწილის მესაკუთრეებად (იხ. ტ.1, ს/ფ 26-28);

2.6. საქმეში წარმოდგენილი საჯარო რეესტრის ამონაწერის 10/11/2016წ მიხედვით, სარჩელის განხილვის დროისათვის მა----- კო-----ისა დ- სე---ო კო-----ის სახელზე ირიცხება უძრავი ქონება მდებარე ქ.თბ-----, გრ-----ს ქ-----, გარდ- 63.33 კვ.მ, საცხოვრებელი სადგომისა (მათ შორის, საცხოვრებელი ფართი 49.21 კვ.მ, დ-მხმარე ფართი 14.12 კვ.მ) (იხ. ტ.1, ს/ფ 20-21);

2.7. ალ-----ე კო-----ის გარდ-ცვალებისათვის (1987 წლის 4 ივლისი), ბე-----ნ კო-----ე არ წარმოდგენდ- არასრულწლოვან, ასევე, შრომისუუნარო

პირს.

2.8. საქმეში წარმოდგენილი 25/08/2016წ საჯარო რეესტრის ამონაწერის მიხედვით, ბე-----ნ კო-----ის სახელზე, დედის, ე----- ნე---ადის ანდერძისმიერი მემკვიდრეობის საფუძველზე, 2016 წლის 25 აგვისტოდ-ნ საკუთრების უფლებით ირიცხება უძრავ ქონება მდებარე ქ. თბილისში, აკ--
- წე-----ს გამზირი, კ------(იხ. ტ.1, ს/ფ 74);

დ-დგენილი სად-ვო ფაქტობრივი გარემოებები:

2.9. საქმეში წარმოდგენილი 27/10/2016წ საინფორმაციო ბარათის მიხედვით, ბე-----ნ კო-----ე 1967 წლის 06 დეკემბრიდ-ნ რეგისტრირებული იყო მისამართზე ქ. თბ-----, გრ-----ს ქ-----

საქმეში წარმოდგენილი სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს 2----- გად-წყვეტილებით, ბიუროში აღდგა განმცხადებლის სარეგისტრაციო მონაცემი: ბე-----ნ კო-----ე, მამის სახელი - ალ-----ე, დ-ბადებული 1951 წლის 22 ნოემბერს, თბილისში, ქ. თბ-----ს კ-----
----- მიერ 1967 წლის 6 დეკემბერს გაცემული სსრკ-ს სიმბოლიკიანი XX-O N7----- პასპორტი, რეგისტრაციის ადგილი - ქ.თბ-----, გრ-----ს ქ-----, რეგისტრაციის თარიღი - 1967 წლის 6 დეკემბერი (იხ. ტ.1, ს/ფ 17, 180 - 182);

2.10. საქმეში წარმოდგენილი 0----- სანოტარო აქტით, ბე-----ნ კო-----ეს უარი ეთქვა ალ-----ე კო-----ის სამკვიდრო ქონებაზე სამკვიდრო მოწმობის გაცემაზე (იხ. ტ.1, ს/ფ 24);

2.11. სასამართლომ დ-დგენილად არ მიიჩნია ფაქტობრივი გარემოება იმის თაობაზე, რომ ბე-----ნ კო-----ეს მამის, ალ-----ე კო-----ის გარდ-ცვალები-
დ-ნ 1987 წლის 04 ივლისი-დ-ნ 6 თვის განმავლობაში, მიღებული ჰქონდ-სამკვიდრო დ-ნაშთი ქონება ფაქტობრივად დ-უფლებით, ვინაიდ-ნ სამკვიდროს გახსნის დროისათვის მოქმედი სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედ-ქცია) მიხედვით, მოსარჩელე არ წარმოადგენდ-სავალდებულო წილის მიღებაზე უფლებამოსილ პირს, შესაბამისად, სამკვიდროს მიღების ფაქტის დ-დგენა, სამართლებრივ მნიშვნელობას მოკლებული იყო.

დ-სკვნები სამართლებრივ გარემოებებთან დ-კავშირებით

2.12. სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1507-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლის თანახმად, სამოქალაქო კოდექსი ვრცელდება მხოლოდ იმ ურთიერთობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ამ კოდექსის ამოქმედების შემდეგ. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად,

სამოქალაქო კოდექსის ამოქმედების გამო, ძალად-კარგული ნორმატიული აქტების საფუძველზე წარმოშობილი ურთიერთობების მიმართ გამოიყენება ეს ნორმატიული აქტები, გარდ- იმ შემთხვევისა, როცა ურთიერთობის მონაწილეებს სურთ ერთმანეთს შორის ურთიერთობა ამ კოდექსით მოაწესრიგონ.

სასამართლოს მითითებით, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1504-ე მუხლის თანახმად, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი ამოქმედდ- 1997 წლის 25 ნოემბრიდ-ნ.

დ-დგენილი იყო, რომ მოსარჩელე ითხოვდ- 1987 წლის 04 ივლისს გარდ-ცვლილი ალ-----ე კო-----ის სამკვიდროს მიკუთვნებას. შესაბამისად, სამკვიდრო გაიხსნა ახალი კოდექსის ამოქმედებამდე. მხარეთა შეთანხმება სარჩელის განხილვისას ახალი ნორმების გამოყენებასთან დ-კავშირებით არ მომხდ-რა, მოპასუხემ შესაგებელი პოზიცია დ-აფუძნა სამოქალაქო სამართლის კოდექსის მუხლებს, რის გამოც სასამართლომ მიიჩნია, რომ საქმე განხილულ უნდ- ყოფილიყო სად-ვო სამართლებრივი ურთიერთობის დროს მოქმედი სამოქალაქო სამართლის ნორმებით, კერძოდ, ალ-----ე კო-----ის სამკვიდროს გახსნის, 1987 წელს მოქმედი - საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 1964 წლის რედ-ქციით.

სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედ-ქცია) 540-ე მუხლზე, რომლის თანახმად, სამკვიდროს გახსნის დროდ ითვლება სამკვიდროს დ-მტოვებლის გარდ-ცვალების დღე. ამავე კოდექსის 539-ე მუხლი შესაბამისად, მემკვიდრეობის გად-სვლა ხდება კანონით ან ანდერძით.

სასამართლომ ასევე მიუთითა სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 556-ე მუხლის მეორე ნაწილზე, რომლის თანახმად, სამკვიდრო მიღებულად ითვლება თუ მემკვიდრე ფაქტიურად შეუდგება სამკვიდროს ფლობას ან მართვას, აგრეთვე როდესაც იგი შეიტანს სანოტარო მოქმედებათა შემსრულებელ ორგანოში სამკვიდროს გახსნის ადგილას განცხადებას სამკვიდროს მიღების შესახებ. ამ მუხლის მეორე ნაწილში აღნიშნული მოქმედებები შესრულებულ უნდ- იქნეს ექვსი თვის განმავლობაში სამკვიდროს გახსნის დღიდ-ნ. ამავე ნორმის პირველი აბზაცის პირველი წინად-დების თანახმად, იმისათვის, რომ სამკვიდრო მემკვიდრისა გახდეს, მან უნდ- მიიღოს იგი. მიღებული სამკვიდრო მემკვიდრის საკუთრებად ითვლება მემკვიდრეობის გახსნის დღიდ-ნ.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ მოცემულ შემთხვევაში დ-დგენილი იყო, რომ ალ-----ე კო-----ე გარდ-იცვალა 1987 წლის 04 ივლისს. მის პირველი რიგის კანონისმიერ მემკვიდრეებს წარმოადგენდნენ: მეუღლე - იდ- დ-ვ-----

-ი, შვილები - ბე-----ნ კო-----ე, მა----- კო-----ე, სე---ო კო-----ე. დ-დგენილი იყო ასევე, რომ ალ-----ე კო-----ეს სიცოცხლეში, შედგენილი ჰქონდა ანდერძი მეუღლის სასარგებლოდ, ხოლო მისი გარდ-ცვალების შემდეგ, ნოტარიუს ნ-----ს მიერ იდ- დ-ვ-----ის სახელზე 1992 წლის 25 სექტემბერს გაიცა ანდერძისმიერ სამკვიდრო მოწმობა. მემკვიდრე საჯარო რეესტრში აღირიცხა უძრავი ქონების მესაკუთრედ.

წარმოდგენილი სარჩელით, ბე-----ნ კო-----ე, ანდერძის გათვალისწინებით, როგორც სავალდებულო წილის მიღების უფლების მქონე პირი, ითხოვდ-მამის დ-ნაშთი ქონების $\frac{1}{4}$ ნაწილს.

სასამართლოს მითითებით, ანდერძის არსებობის შემთხვევაში სავალდებულო წილის მიღების უფლებას განსაზღვრავდ- 1964 წელს მოქმედი სამოქალაქო სამართლის კოდექსი, კერძოდ, მისი 547-ე მუხლი, რომლის მიხედვით, სამკვიდროს დ-მტოვებლის არასრულწლოვან ან არაშრომისუნარიან შვილებს (მათ შორის შვილიშვილებს), აგრეთვე გარდ-ცვლილის არაშრომისუნარიან მეუღლეს, მშობლებს (მშვილებლებს) დ- მის რჩენაზე მყოფ სხვა მემკვიდრეებს, რა შინაარსისაც უნდ- იყოს ანდერძი, ეკუთვნით სამკვიდრო წილი, რომელიც არ შეიძლება იყოს იმ წილის ორ მესამედზე ნაკლები, რაც თითოეულ მათგანს კანონისმიერი მემკვიდრეობის დროს ე---ებოდ-თ (სავალდებულო წილი). სავალდებულო წილის განსაზღვრის დროს მხედველობაში უნდ- იქნას მიღებული აგრეთვე იმ სამკვიდრო ქონების ღირებულება, რაც ჩვეულებრივი საოჯახო მოწყობილობისა დ- საყოფაცხოვრებო საგნებისგან შედგება.

ამდენად, დ-სახელებული ნორმა ადგენდ- სავალდებულო წილის მიღების უფლებას, მაგრამ ამასთან, იმპერატიულად განსაზღვრავდ- სავალდებულო წილის მიმღებ სუბიექტთა წრეს: 1. სამკვიდროს დ-მტოვებლის არასრულწლოვან შვილს; 2. სამკვიდროს დ-მტოვებლის არაშრომისუნარიან შვილს; 3. გარდ-ცვლილის არაშრომისუნარიან მეუღლეს; 4. გარდ-ცვლილის არაშრომისუნარიან მშობლებს. 5. სამკვიდრებლის რჩენაზე მყოფ სხვა მემკვიდრეებს. პირველი რიგის მემკვიდრე, რომელიც არ აკმაყოფილებდ- აღნიშნულ კრიტერიუმებს, მიუხედავად სამკვიდრებელთან ახლო ნათესაური კავშირისა, სავალდებულო წილის მიმღები სუბიექტი ვერ გახდებოდ-.

განსახილველ შემთხვევაში, საქმის მასალებით დ-დგენილი იყო, რომ ალ-----ე კო-----ის გარდ-ცვალებისათვის შვილი, ბე-----ნ კო-----ე იყო სრულწლოვანი, შრომისუნარიანი პირი, რის გამოც იგი სამკვიდრებლის რჩენაზე არ იმყოფებოდ-. შესაბამისად, მოსარჩელე მამის გარდ-ცვალების მომენტისათვის არ წარმოადგენდ- 547-ე მუხლით განსაზღვრულ პირს, არ აკმაყოფილებდ- ნორმაში მითითებულ სავალდებულო წილის მიღების

წინაპირობებს დ- მას, ანდერძის არსებობის პირობებში, იმ დროს მოქმედი კანონმდებლობის დ-თქმით-ნ გამომდინარე, სავალდებულო წილის მოთხოვნის უფლება არ ჰქონდ- წარმოშობილი.

ამგვარი სამართლებრივი მოცემულობის პირობებში კი, გარემოების დ-დგენა, ბე-----ნ კო-----ის მხრიდ-ნ 6 თვის ვად-ში მამის სამკვიდროს ფაქტობრივი ფლობით მიღების შესახებ იურიდიულ ინტერესსა დ-სამართლებრივ მნიშვნელობას მოკლებული იყო.

შესაბამისად, სასამართლო მივიდ- იმ დ-სკვნამდე, რომ ვინაიდ-ნ ბე-----ნ კო-----ე საქმეში არსებული მტკიცებულებების დ- მხარეთა ახსნა-განმარტების გათვალისწინებით, სამკვიდროს გახსნის დროს მოქმედი სამოქალაქო სამართლის კოდექსის მიხედვით, არ წარმოადგენდ- ალ-----ე კო-----ის სავალდებულო წილის მიღების უფლების მქონე პირს, არ არსებობდ- სარჩელის დ-კმაყოფილების სამართლებრივი საფუძველი.

3. სააპელაციო საჩივრის საფუძველები

3.1. აპელანტის მითითებით, სასამართლოს დ-დგენილად უნდ- მიეჩნია ფაქტობრივი გარემოება იმის თაობაზე, რომ ბე-----ნ კო-----ეს მამის, ალ-----ე კო-----ის გარდ-ცვალებიდან 1987 წლის 04 ივლისიდან 6 თვის განმავლობაში, მიღებული ჰქონდ- სამკვიდრო დ-ნაშთი ქონება ფაქტობრივად დ-უფლებით.

აპელანტის განმარტებით, სასამართლომ ზემოაღნიშნული ფაქტობრივი გარემოების უარსაყოფად, მიუთითა იმ გარემოებაზე, რომ სამკვიდროს გახსნის დროისათვის მოქმედი სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედ-ქცია) მიხედვით, მოსამართლე არ წარმოადგენდ- სავალდებულო წილის მიღებაზე უფლებამოსილ პირს, შესაბამისად, სამკვიდროს მიღების ფაქტის დ-დგენა, სამართლებრივ მნიშვნელობას მოკლებული იყო.

აპელანტის განმარტებით, სასამართლო სხდომაზე მოწვეული მოწმეებმა დ-ად-სტურეს, რომ მითითებულ მისამართზე არსებულ საცხოვრებელ სახლში მოსარჩელე მხარე დ-ბადებიდან, ანუ 1951 წლიდან ცხოვრობდ-, ხოლო მშობლებს შორის წარმოქმნილი უთანხმოების გამო, ქ. თბ-----ს კ-----, 1953 წლის 5 ნოემბრის კანონიერ ძალაში შესული გად-წყვეტილების საფუძველზე, მოსარჩელე მხარეს დ- მის დედ-ს, საცხოვრებლად მიეკუთვნათ 1 ოთახი 25 კვ.მ ფართის ოდენობით დ- ამ ოთახში გააგრძელეს ცხოვრება. დედის გარდ-ცვალების შემდეგ კი, 2016 წლამდე პირად-დ განკარგავდ- ამ ოთახს დ- ამავე მისამართზე აღადგინა რეგისტრაცია 2016 წლის 26 ოქტომბერს.

რაც შეეხება, საქართველოს სსრ სამოქალაქო კოდექსის (1964 წლის რედ-

ქცია) საფუძველზე სასამართლოს მიერ გაკეთებულ სამართლებრივ შეფასებას, აპელანტმა მიუთითა, რომ ამ კუთხით, გად-წყვეტილების სამართლებრივ საფუძველად სასამართლომ გამოიყენა საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედ-ქცია) 556-ე დ- 547-ე მუხლები, ხოლო ამ ნორმების გამოყენების საფუძველად კი მიუთითა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1507-ე მუხლზე.

აპელანტმა ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ გასაჩივრებული გად-წყვეტილებით სამოქალაქო კოდექსის 1507-ე მუხლზე მსჯელობისას, სასამართლომ უგულვებელყო მისი მე-3 ნაწილი, სად-ც აღნიშნულია, რომ სამოქალაქო კოდექსის ამოქმედების გამო ძალად-კარგული ნორმატიული აქტების საფუძველზე წარმოშობილი ურთიერთობების მიმართ გამოიყენება ეს ნორმატიული აქტები, გარდ- იმ შემთხვევებისა, როცა ... სამოქალაქო კოდექსი უძრავი ნივთების შესახებ ახალ წესებს ითვალისწინებს.

აპელანტის მითითებით, სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 547-ე მუხლი, რომელიც არეგულირებს სამკვიდრო ქონებაში სავალდებულო წილზე უფლებებს, მის მიმართ სასამართლომ გამოიყენა იმ მოტივით, რომ ამ ნორმით განსაზღვრულ პირთა ჩამონათვალს მოსარჩელე მხარე არ მიეკუთვნებოდ- დ- ამდენად ვერ მოიპოვებდ- სამკვიდრო სავალდებულო წილზე ფლობის უფლებას.

აპელანტის მოსაზრებით, იმ შემთხვევაში თუ სასამართლო, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1507-ე მუხლის მე-3 პუნქტის ბოლო ნაწილს გამოიყენებდ-, შესაძლებელი იქნებოდ- მიმდინარე დ-ვა შეფასებულიყო, ამავე კოდექსის 1371-ე მუხლის საფუძველზე, რომლის თანახმად, კანონმდებელმა საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 547-ე მუხლით გათვალისწინებული დ-ნაწესისაგან, განსხვავებული, ანუ ახალი წესები შემოიღო, რომელიც სავალდებულო წილს მამკვიდრებლის შვილებსაც აკუთვნებს, მიუხედავად ანდერძის შინაარსისა, შვილების სრულწლოვანებისა დ- შრომისუნარიანობისა, რაც უთანაბრდება როგორც საქართველოს სსრ, ასევე დღეისათვის მოქმედ კონსტიტუციით გარანტირებულ მოსარჩელე მხარის უფლებას საკვიდროს მიღებაზე.

4. გასაჩივრებული გად-წყვეტილების უცვლელად დ-ტოვების დ-საბუთება

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 377-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლო ამოწმებს გად-წყვეტილებას სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში ფაქტობრივი დ-სამართლებრივი თვალსაზრისით. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად, სამართლებრივი თვალსაზრისით შემოწმებისას

სასამართლო ხელმძღვანელობს 393-ე დ- 394-ე მუხლების მოთხოვნებით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 386-ე მუხლის შესაბამისად, თუ სააპელაციო საჩივარი დ-საშვებია დ- საქმე პირველი ინსტანციის სასამართლოს არ უბრუნდება, სააპელაციო სასამართლო თვითონ იღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე. იგი თავისი განჩინებით უარს ამბობს სააპელაციო საჩივრის დ-კმაყოფილებაზე ან გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლით იღებს ახალ გადაწყვეტილებას.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე მუხლის საფუძველზე სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლითაც საქმე ხელმეორედ არ წყდება არსებითად, მიიღება განჩინების ფორმით. განჩინება სამოტივაციო ნაწილის ნაცვლად უნდ- შეიცავდეს მოკლე დ-საბუთებას გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების ან უცვლელად დ-ტოვების შესახებ.

ფაქტობრივი დ- სამართლებრივი დ-საბუთება

სააპელაციო პალატა ეთანხმება დ- იზიარებს გასაჩივრებული გადაწყვეტილებით დ-დგენილად მიჩნეულ ფაქტობრივ გარემოებებს, მიუთითებს მათზე დ- დ-მატებით აღნიშნავს შემდეგს:

4.1. წინამდებარე სასაჩელო განცხადებით, ბე-----ნ კო-----ის, როგორც სავალდებულო წილის მიღების უფლების მქონე პირის მოთხოვნას წარმოადგენს მამის, ალ-----ე კო-----ის დ-ნაშთი ქონების $\frac{1}{4}$ ნაწილზე, მესაკუთრედ ცნობა.

დ-დგენილია, რომ ალ-----ე კო-----ე გარდ-იცვალა 1987 წლის 04 ივლისს. მისი პირველი რიგის კანონისმიერ მემკვიდრეებს წარმოადგენდნენ: მეუღლე - იდ- დ-ვ-----ი, შვილები - ბე-----ნ კო-----ე, მა----- კო-----ე, სე---ო კო-----ე. დ-დგენილია ასევე, რომ ალ-----ე კო-----ეს სიცოცხლეში, შედგენილი ჰქონდ- ანდერძი მეუღლის სასარგებლოდ, ხოლო მისი გარდ-ცვალების შემდეგ, ნოტარიუს ნ-----ს მიერ იდ- დ-ვ-----ის სახელზე 1992 წლის 25 სექტემბერს გაიცა ანდერძისმიერ სამკვიდრო მოწმობა. მემკვიდრე საჯარო რეესტრში აღირიცხა უძრავი ქონების მესაკუთრედ.

4.2. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1507-ე მუხლის თანახმად, 1. სამოქალაქო კოდექსი ვრცელდება მხოლოდ იმ ურთიერთობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ამ კოდექსის ამოქმედების შემდეგ. 2. იმ ურთიერთობათა მიმართ, რომლებიც წარმოიშვა სამოქალაქო კოდექსის ძალაში შესვლამდე, ამ კოდექსის ნორმები გამოიყენება 1997 წლის 25 ნოემბრიდ-ნ წარმოშობილი უფლებებისა დ- მოვალეობების მიმართ. 3. სამოქალაქო კოდექსის ამოქმედების გამო ძალად-კარგული ნორმატიული

აქტების საფუძველზე წარმოშობილი ურთიერთობების მიმართ გამოიყენება ეს ნორმატიული აქტები, გარდ- იმ შემთხვევებისა, როცა ურთიერთობის მონაწილეებს სურთ ერთმანეთს შორის ურთიერთობა ამ კოდექსით მოაწესრიგონ, ან, თუ სამოქალაქო კოდექსი უძრავი ნივთების შესახებ ახალ წესებს ითვალისწინებს.

მოცემულ შემთხვევაში დ-დგენილია, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი ამოქმედდ- 1997 წლის 25 ნოემბრიდ-ნ, მამკვიდრებელი - ალ----- -ე კო-----ე კი გარდ-იცვალა 1987 წლის 04 ივლისს, ე.ი. სამოქალაქო კოდექსის ამოქმედებამდე.

მხარეთა შორის სად-ვოა სამკვიდროდ-ნ სავალდებულო წილი, ამ ურთიერთობებზე კი, საქართველოს მოქმედი სამოქალაქო კოდექსის ნორმები, უკუქცევით, არ გავრცელებულა (იხ. სუსგ ას-12-7-1182-2013; 02/06/2014წ).

პალატა ყურადღებას გაამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ სასამართლოს სხდომაზე მოპასუხემ მიუთითა სამკვიდროს გახსნის დროს მოქმედ სამოქალაქო სამართლის კოდექსზე (1964 წლის რედ-ქციით საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კოდექსის ნორმაზე), რაც ცხადყოფს, რომ დ-ვის გად-წყვეტისათვის საქართველოს მოქმედი სამოქალაქო კოდექსის გამოყენებას იგი არ დ-ეთანხმა დ- აღნიშნა, რომ მოსარჩელე არ წარმოადგენდ- სავალდებულო წილის მიღებაზე უფლებამოსილ პირს.

ამდენად, გამომდინარე იქიდ-ნ, რომ ურთიერთობის მონაწილეებს შორის არ არსებობს შეთანხმება, ერთმანეთს შორის ურთიერთობის საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით მოწესრიგების შესახებ, მათი ურთიერთობა უნდ- მოწესრიგდეს საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსით, რომელიც მიღებულია 26.12.1964 წელს, ხოლო ამოქმედდ- 01.07.1965 წლიდ-ნ.

4.3. სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 556-ე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, სამკვიდრო მიღებულად ითვლება, თუ მემკვიდრე ფაქტიურად შეუდგა სამკვიდრო ქონების ფლობას დ- მართვას, აგრეთვე, როდესაც იგი შეიტანს სასაჯარო მოქმედებათა შემსრულებელ ორგანოში სამკვიდროს გახსნის ადგილას განცხადებას სამკვიდროს მიღების შესახებ. ამავე ნორმის მესამე ნაწილის მიხედვით, ამ მუხლის მეორე ნაწილში აღნიშნული მოქმედებები შესრულებულ უნდ- იქნეს ექვსი თვის განმავლობაში სამკვიდროს გახსნის დღიდ-ნ.

აღნიშნული საკანონმდებლო დ-ნაწესის შესაბამისად, კანონით მინიჭებული მემკვიდრეობის უფლების პრაქტიკულად განხორციელებისა დ- რეალიზაციისათვის აუცილებელია მემკვიდრის მიერ ზემოაღნიშნული

ორი პირობიდ-ნ ერთ-ერთის შესრულება. ხსენებული ნორმა ადგენს დროს, რომლის განმავლობაშიც მემკვიდრემ უნდ- გამოთქვას სამკვიდროს მიღების სურვილი. სამკვიდროს მისაღებად საჭირო მოქმედებები (სამკვიდროს ფაქტობრივი ფლობა დ- მართვა, განცხადების შეტანა სანოტარო ორგანოში) შესრულებული უნდ- იქნეს ექვსი თვის განმავლობაში დ-, როგორც წესი, მხოლოდ დ-დგენილი ვადის გაშვების შემთხვევაში კარგავს მემკვიდრე სამკვიდროს მიღების უფლებას.

სამკვიდროს მიღება არის ცალმხრივი გარიგება, რაც იმას ნიშნავს, რომ მემკვიდრის მოქმედებები უნდ- მიუთითებდნენ მემკვიდრის ნებაზე სამკვიდროს მიღების შესახებ. ამდენად, ზემოაღნიშნული ნორმის ანალიზიდ-ნ გამომდინარე, უნდ- არსებობდეს მემკვიდრის მიერ სამკვიდროს მიღების ნება დ- სამკვიდროს მიღების მიზნით განხორციელებული მოქმედებები, რომლებიც, თავის მხრივ, ად-სტურებენ სამკვიდრო ქონების ფლობასა დ- მართვას. ასეთად კი მიიჩნევა მამკვიდრებლის გარდ-ცვალების შემდეგ მემკვიდრის ცხოვრება იმავე საცხოვრებელ სახლში დ- სხვა. სამკვიდრო მიღებულად ჩაითვლება იმ შემთხვევაშიც, როდესაც მემკვიდრე არ ფლობს მამკვიდრებლის ნივთებს, მაგრამ მისი მოქმედებიდ-ნ დ-სტურდება, რომ სამკვიდროს თავისად მიიჩნევს, რაც შეიძლება გამოიხატებოდეს გად-სახადების გად-ხდ-ში, დ-მქირავებლისათვის ქირის გად-ხდევინებაში, თხოვებაში დ- ა.შ.

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 547-ე მუხლის თანახმად, სამკვიდროს დ-მტოვებლის არასრულწლოვან ან არაშრომისუნარიან შვილებს (მათ შორის შვილიშვილებს), აგრეთვე გარდ-ცვლილის არაშრომისუნარიან მეუღლეს, მშობლებს (მშვილებლებს) დ- მის რჩენაზე მყოფ სხვა მემკვიდრეებს, რა შინაარსისაც უნდ- იყოს ანდერძი, ეკუთვნით სამკვიდრო წილი, რომელიც არ შეიძლება იყოს იმ წილის ორ მესამედზე ნაკლები, რაც თითოეულ მათგანს კანონისმიერი მემკვიდრეობის დროს ე---ებოდ-თ (სავალდებულო წილი). სავალდებულო წილის განსაზღვრის დროს მხედველობაში უნდ- იქნას მიღებული აგრეთვე იმ სამკვიდრო ქონების ღირებულება, რაც ჩვეულებრივი საოჯახო მოწყობილობისა დ- საყოფაცხოვრებო საგნებისგან შედგება.

ამდენად, მითითებული მუხლების თანახმად, სამკვიდროდ-ნ სავალდებულო წილი ეკუთვნოდ-თ სამკვიდროს დ-მტოვებლის არასრულწლოვან ან არაშრომისუნარიან შვილებს (მათ შორის შვილობილებს), აგრეთვე გარდ-ცვლილის არაშრომისუნარიან მეუღლეს, მშობლებს (მშვილებლებს) დ- მის რჩენაზე მყოფ მემკვიდრეებს. ამასთან, მათ სამკვიდროს მიღებაზე, მათ შორის სამკვიდროდ-ნ სავალდებულო წილზე მოთხოვნა, უნდ- განეცხადებინათ ექვსი თვის განმავლობაში სამკვიდროს გახსნის დღიდ-ნ.

მოცემულ შემთხვევაში დ-დგენილია, რომ ა. კო-----ის გარდ-ცვალების დროისათვის ბე-----ნ კო-----ე იყო სრულწლოვანი. აპელანტს არ მიუთითებია, რომ სამკვიდროს გახსნის მომენტიდან იყო შრომისუუნარო ან, რომ მამკვიდრებელი იყო მისი მარჩენალი. ამის გამო, კანონის თანახმად, ბ-----ეს სამკვიდროდ-ნ სავალდებულო წილი არ ეკუთვნოდ-. ამიტომ, აპელანტს სამკვიდროს დ-უფლების ფაქტი რომც დ-ემტკიცებინა, მისი მოთხოვნა მაინც უსაფუძვლო იქნებოდ-. რადგან ბ-----ეს ალ-----ე კო-----ის სამკვიდროდ-ნ სავალდებულო წილი არ ეკუთვნოდ-, მას უფლებები სად-ვო ქონებაზე არ გააჩნდ- **(იხ. სუსგ ას-12-7-1182-2013; 02/06/2014წ; სუსგ ას-819-777-2013; 24/01/2014წ)**.

შესაბამისად, საქალაქო სასამართლომ მართებულად მიიჩნია, რომ სამკვიდროს გახსნის დროისათვის მოქმედი სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედ-ქცია) მიხედვით, მოსარჩელე არ წარმოადგენდ-სავალდებულო წილის მიღებაზე უფლებამოსილ პირს, **შესაბამისად, სამკვიდროს მიღების ფაქტის დ-დგენა, სამართლებრივ მნიშვნელობას მოკლებული იყო.**

4.4. სააპელაციო საჩივრის იმ არგუმენტებზე, რომლებსაც საქმის გად-წყვეტისათვის მნიშვნელობა ჰქონდ-, პალატამ ზემოთ უკვე იმსჯელა.

ამასთან, ად-მიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პარაგრაფი ავალდებულებს სასამართლოს, დ-ასაბუთოს თავისი გად-წყვეტილება, რაც არ უნდ- იქნეს გაგებული თითოეულ არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემად **(იხ. ჯ-ა საქართველოს წინააღმდეგ, N7932/03; Van de Hurk v. Netherlands, par.6-, Garcia Ruiz v. Spain [GC] par.26; Jahnke and Lenoble v France (dec.); Perez v France [GC], par. 81); Boldea v. Romania, par. 30).**

5. შემაჯამებელი სასამართლო დ-სკვნა

5.1. პალატას მიაჩნია, რომ სააპელაციო საჩივრებში მითითებული გარემოებები არ ქმნიან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე, 394-ე მუხლებით გათვალისწინებულ შემადგენლობას დ- გასაჩივრებული გად-წყვეტილების გაუქმების პროცესუალურ-სამართლებრივ საფუძვლებს, შესაბამისად, პალატა ეთანხმება გასაჩივრებულ გად-წყვეტილებას დ-ასკვნის, რომ იგი უცვლელად უნდ- იქნეს დ-ტოვებული.

6. საპროცესო ხარჯები

6.1. სასამართლო ხარჯები დ-ეკისროს აპელანტს, რაც გად-ხდილია წინასწარ სახ. ბაჟის სახით.

სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატამ

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ბე-----ნ კო-----ის სააპელაციო საჩივარი არ დ-კმაყოფილდეს;
2. უცვლელად დ-რჩეს თბ-----ს საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 03 აპრილის გად-წყვეტილება;
3. სასამართლო ხარჯები დ-ეკისროს აპელანტს, რაც გად-ხდილია წინასწარ სახელმწიფო ბაჟის სახით;
4. განჩინება შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში განჩინების სარეზოლუციო ნაწილის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დ-ცვით, დ-საბუთებული განჩინების ასლის ჩაბარებიდ-ნ 21 დღის ვად-ში თბ-----ს სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის მეშვეობით;
5. განჩინების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება განჩინების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია განჩინების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია, განჩინების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდ-ნ არა უადრეს მე-20 დ- არა უგვიანეს 30-ე დღისა, გამოცხადდეს თბ-----ს სააპელაციო სასამართლოში დ- ჩაიბაროს განჩინების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დ-იწყება განჩინების გამოცხადებიდ-ნ 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება დ- აღდგენა დ- უშვებელია.

თავმჯდომარე:
ქირია

გელა

მოსამართლეები:

ლევან გვარამია

თოთოსაშვილი

გოგიტა